

RHEDERIET STUBBEKØBING / RUTEBILER mf.

Fra 22. februar 1945 til august 1959.

Af Kristian Klitgaard og Jens Birch, med hjælp af Jørn-Bent Jensen.

Forhistorie og historie.

Forord: Mange har spurgt, hvorfor ”Rhederiet Stubbekøbing” ikke optræder på listen over dampskibsmærker (dfbk.dk). Rederiet udgav kun rutebilmærker, men ingen dampskibsmærker, hvorfor rederiet ikke bliver medtaget i det kommende ”Katalog over Danmarks færgefragtmærker”.

Trafikforbindelserne i 1900-tallet mellem Sjælland, Falster, Møn og Bogø er en sammensat og meget rodet affære. Derfor er forhistorien om både skibs- og rutebilruterne, samt de ”nye” broer medtaget for at give en bedre forståelse af samspillet om rutebilerne mellem ”Dampskibsselskabet Stubbekøbing”, ”Rhederiet Stubbekøbing”/ Skibsfører Lars Jørgen Thorvald Nielsen mf.

Navneuklarheder:

L.J.T. Nielsen ejer personligt både skibe og rutebiler, samt ”Rhederiet Stubbekøbing”, men rederiet optræder tilsyneladende ikke i offentlige regi, og kendes kun fra korrespondance, familienotater, køreplaner og på rutebilmærker.

L.J.T. Niensens skorstensmærke er i 1950’erne: På hver side af en gul skorsten et blå, cirkelformet felt. I det blå felt tre hvide, femtakkede stjerner osv., præcis svarende til det på ovenstående flag (utydelige cirkel) fra en konvolut fra 1955. Ordet ”Rhederiet” ændres til ”Rederiet” en gang sidst i 1940’erne.

Skibsforbindelserne:

Dronning Alexandrines Bro over Ulfsund med tilhørende dæmning/ bro mellem Møn og

Bogø indviedes d. 30. maj 1943. Anlæggene var bygget af Præstø Amt, der selv overtog overfarten Stubbekøbing – Bogø (”Præstø Amts Færgævæsen”) med færger fra Ulvsund overfarten.

Bogø-ruten havde siden 1935 være betjent af ”Bogø Bilfærge” ved kaptajn Lars Jørn Nielsen, som enejer med færgen ”M/F Inger”.

Ruten betjentes i en kortere periode af begge rederier, men ”Bogø Bilfærge” måtte træde i likvidation og færgen ”Inger” blev overført til L. J. Nielsen igen som ene eje / det nyetable-rede ”Rhederiet Stubbekøbing”?

”Dampskibsselskabet Stubbekøbing” stoppe-de deres sidste færgerute Grønsund F – Haarbølle Bro med færgen ”M/F Grønsund(II)” omkring 31. august 1943 grundet brændstof-mangel. I stedet sejlede Dampskibsselskabet med motorbåd til udgangen af 1944.

Ruten Grønsund F – Haarbølle Bro besejledes igen med motorbåd af rutebilejer/færgemand H. Gjerløv Hansen fra 1. august 1946 til og med februar 1950.

Rutebilforbindelserne:

”Dampskibsselskabet Stubbekøbing” overtog i 1929 busruten Nr. Alslev – Stubbekøbing med togforbindelse til bl.a. København fra vognmand Laurits Nielsen, Nr. Alslev.

Han havde siden begyndelsen af 1900-tallet drevet dagvognen Stubbekøbing-Nørre Alslev. Omkring 1913/14 var han væk fra dagvognsruten i en periode, da et borgerinitiativ (antageligt Stubbekøbing Automobilselskab A/S) overtog ruten og indsatte bil. Det gik imidlertid ikke særlig godt, og Laurits Nielsen vendte tilbage med en hestetrukken dagvognsrute. Dagvognen udgav også godsmærker. I 1919/20 indsatte han bil på ruten, som han altså drev frem til 1929. Han fortsatte som chauffør på ruten for ”Dampskibsselskabet Stubbekøbing”.

I efteråret 1931 startede Dampskibsselskabet en ny automobilrute op mellem Stubbekøbing og Grønsund F (Næsgård) med forbindelse til Grønsundfærgen til Haarbølle Bro på Møn.

Pr 1. oktober 1933 forlængedes bilruten fra Nr. Alslev til Orehoved Færgenhavn, som erstatning for den nedlagte skibsroute Stubbekøbing – Masnedsund, men ved Storstrømsbroens indvielse d. 26. september 1937 afkortedes ruten igen til Nr. Alslev – Stubbekøbing med forbindelse til Grønsund F (Næsgård). Til gengæld overtog ”Dampskibsselskabet Stubbekøbing” i 1937 så den senere omtalte Skovby-bilrute fra Foreningen af Næringsdrivende i Stubbekøbing.

Under 2. verdenskrig var der mangel på bl.a. brændstof og gummi, så rutebilen til Grønsund måtte i starten indskrænke til kun at køre, når der var forbindelse til Haarbølle Bro færgen. I slutningen af 1941 indstilledes trafikken helt.

Nr. Alslev ruten, der jo var post befordrende, kørte i perioder kun lør- og søndage og/eller med hestetrukken bus, hestevogn eller postcykel, men ”kørte” under hele krigen. ”Dampskibsselskabet Stubbekøbing” udgav både dampskibs- og rutebilmærker.

Rhederiets rutebilforbindelser:

Dampskibsselskabet afstod sin bilrute Stubbekøbing - Nr. Alslev d. 22 feb. 1945 til færgeriejer L.J.T. Nielsen, Stubbekøbing (”Rhederiet Stubbekøbing” / se tidligere).

Trafikken startede dog først d. 1. april 1945 efter godkendelse i amtet.

L.Nielsens rutebiler kendes fra følgende ruter:

- Nørre Alslev til Stubbekøbing med forbindelse til Grønsund F (Næsgård) og motorbåden Grønsund F til Haarbølle Bro.
- Skovbyruten: Stubbekøbing - Torkilstrup-Skovby - Sortsø – Stubbekøbing (Ring-ruten).
(Gen-)åbnet primo 1946 af L. J. Nielsen. I starten en tur én dag om ugen begge veje.
- Hesnæsruuten: Stubbekøbing – Oure – Aastrup - Hesnæs – Næsgård – Stubbekøbing.
(Gen-)åbnet primo 1946. To dage om ugen begge veje. Lukket oktober 1949, da SN-NB åbnede busruten Nykøbing F – Karleby – Hesnæs – Stubbekøbing.

L.J. Nielsen/rederiet havde efterhånden opbygget en større vognpark, f.eks. 5 ”grønne”

busser i 1955. Se foto (der kendes to andre fotos med rutebiler).

Skibe:

L.J.T. Nielsen har også haft en del skibe, bl.a. ”M/F Inger” (1935) -1943-1945, ”M/F Grønsund (II)” 1945-1946.

Man sejlede bl.a. sejlede lystsejlad på Guldborgsund., med slæbebåd og fragtgods.

”S/S Guldborgsund” (passager-, stykgods-og bugserbåd) 1944, ”M/B Grønsund” (bugserbåd) 1947-48, ”M/S Westholm”, ”M/S Guldborgland” 1948-49 og ”S/S Jacob Nielsen” /”M/F Jacob Nielsen” (ombygget i 1948) 1947-1952.

Ved L.J.T. Nielsens død i august 1959 afviklede arvingerne herefter boet, herunder skibene ”M/S Svanen” 1947-61 og ”M/S Ane Marie”, samt rutebilerne. Rutebilerne solgtes til Hans Jørgen Hansen, Stubbekøbing.

Overfarten		Rutebilerne	
Grønsund – Haarbølle Bro		Stubbekøbing – Nr. Alslev	
Motorbaaden afgaar:			
Fra Grønsund			
8,00	11,00	14,00	17,00 20,00
Fra Haarbølle Bro			
8,15	11,15	14,15	17,15 20,15
Motorbaaden kan ogsaa rekvireres før, mellem og efter Turene.			
Telefoner: Stubbekøbing 1069 Haarbølle Bro 7197			
H. G. Hansen, Færgemand			
ØKONOMI-TRUKERET-STUBBEKØBING		KØREPLAN gyldig fra 5. Juni 1946	

Afg. Stubbekøbing . . .	6,15	10,00*	13,45	15,40	19,15**
» Nørre Alslev . . .	7,05	10,48	14,36	16,26	20,00
I København	9,37	14,47	18,23	20,25	0,02

Afg. København	5,53	8,15	8,38	12,40	19,20
» Nørre Alslev	9,25*	10,50	14,55	16,25**	22,07
I Stubbekøbing	9,55	11,30	15,30	17,00	22,50
* Kun Søn- og Helligdage ** Kun Lørdage, Søn- og Helligdage					
Passagerer 1,75. Tur+Retur 2,75 Cykler og Barnevogne 75 Øre			Udlevering af Rejsegods og Pakker bedst Kl. 11 og 14 i Garagen.		
Telefon Rhederiet Stubbekøbing 1350					

Køreplan 3. juni 1946

Rutebilmærker:

Rhederiet "Stubbekøbing"s Automobil-Rute.

Type Aa

Fra ark 4 x 5 stk.
Ark uden kant-perforering.
Ramme 35,5 x 27 mm.
Uden nummerering.

1943-1949?. Takket 11 på 2, 3 eller 4 sider. Sort bogtrykt på farvet papir.

R1a	50 Øre blå papir	Aa	C	C
R2a	75 Øre lyserød papir	Aa	C	C
R3	75 Øre hvidt papir	Aa	XX	XX
R4	1 Kr. lyserød papir	Aa	X	X

Type Ab

Fra hæfte med 25 sider / 50 stk.
Ramme 35,5 x 27 mm.
Løbenr. med sort antikva-skrift fra nummerator stem-pel.

1943-1949?. Takket 11 på 1 eller 2 sider. Sort bogtrykt på farvet papir.

R1b	50 Øre blå papir	Ab	C	C
R2b	75 Øre lyserød papir	Ab	C	C

Stubbekøbing - Nr. Alslev og ringruten.

Type B

Fra ark 4 x 5 stk.
Ark uden kant-perforering.
Ramme 35,5 x 27 mm.
Uden nummerering.

1948-1959?. Takket 11 på 2, 3 eller 4 sider. Sort bogtrykt på farvet papir.

R5	50 øre blå papir	B	XX	XX
R6	75 øre hvidt papir	B	XX	XX

Kendte annulleringer:

Annullering med blå blækblyant.

Skovby-Ruten Kun Torsdage		
12.00 Afgr. Stubbekøbing 12.10 Lillebrænde 12.25 Korsvej 12.35 Torkilstrup 12.37 Korsvej 12.42 Taarup By 12.55 Gundslev By 13.05 Skovby 13.10 Havnsøvej 13.15 Sortsø 13.30 Ank. Stubbekøbing	18.10 Ank. 18.00 17.45 17.40 17.37 17.35 17.30 17.20 17.10 17.05 17.00 16.45	Rutebilerne Stubbekøbing — Nr. Alslev samt Hesnæs og Skovby — Ruten
Faste Stoppesteder hvor Pakker kan indleveres og afhentes: Lillebrænde: Brugsforeningen. Torkilstrup: Brugsforeningen. Gundslev: Brugsforeningen. Skovby: Brugsforeningen. Sortsø: Købmand Jensen.		
Rhederiet »Stubbekøbing« Telefon 1350.		KØREPLAN gyldig fra 3. Oktober 1948.

Stubbekøbing - Nr. Alslev. Fra Stubbekøbing 7.00 9.55 13.50 17.10 (**) 19.00 (*) 20.00 » Nr. Alslev .. 7.42 10.40 14.44 17.55 19.42 20.41 I København 10.10 14.17 18.34 + 22.14 22.57		19.50 19.25 (*) 18.10 16.45 14.50 (**) 12.35 8.05
Fra København .. 5.56 8.05 12.35 14.50 (**) Nr. Alslev .. 9.27 10.25 16.15 17.39 19.25 (*) 22.18 I Stubbekøbing .. 10.00 10.55 16.45 18.10 19.55 22.50 *) Kun Hverdage for Sønd- og Helligdage. *) Til Slagelse.		Hesnæs-Ruten Tirsdage og Fredage
12.00 Afgr. Stubbekøbing 12.03 Ore 12.10 Vejringe Brugsforening 12.15 Vejringe Forsamlingsb. 12.15 Aastrup 12.20 Moseby Skole 12.28 Bønved 12.40 Hesnæs 12.55 Moseby Brugsforening 13.00 Aastrup 13.02 Vejringe Forsamlingsb. 13.05 Vejen til Hares Gaard 13.15 Næsgaard 13.20 Ore Brugsforening 13.28 Ank. Stubbekøbing	18.10 Ank. 18.07 18.00 17.58 17.55 17.50 17.45 17.35 17.20 17.15 17.10 17.05 17.00 16.48 16.45	Faste Stoppesteder, hvor Pakker kan indleveres og afhentes: Vejringe: Brugsforeningen. Aastrup: Købmandshandelen. Hesnæs: Viggo Andersen. Moseby: Brugsforeningen.

Køreplan 3. oktober 1948.

Kilder:

Materialer fra Familien Henny og Viggo Lauritsen, Kristian Klitgaard, Jens Birch, Jørbent Jensen, Stubbekøbing Lokalarkiv og Fabers Rejselister.

Prisindeks på mærkerne findes på www.dfbk.dk -> Rutebil- og Fragtbilmærker -> Prisindeks (her f.eks. C, X, XX).

Det første indeks er for postfriske mv, det andet er for brugt/stemplet.

Stubbekøbing Automobilselskab A/S

(se det omtalte borgerinitiativ i 1913/14) udgav også rutebilmærke(r).

Type A
Stubbekøbing Automobil-Selskab
A/S
Ramme 27 x 34,5 mm.

1913-14? Takket 11 ½. Sort bogtrykt på hvidt papir.

R1 25 Øre. hvidt papir **A** XX XX

De fem grønne rutebiler fra 1955. Stubbekøbing Lokalhistorisk Arkiv.

Kort fra Geo-
dætisk Institut
i s/h.

Moderne kort over Storstrømmen med Vestmøn, Sydsjælland, Nordfalster og lidt af Lolland.

De omtalte færgeforbindelser tegnet med rødt. Manglende veje med grønt.

Ikke alle D/S Stubbekøbings færgeruter er indtegnet.

Dr. Alexandrines Bro og den tidligere Ulvsund overfart til Koster / Møn ses syd for Kalvehave.

Storstrømsbroen og den tidligere DSB dampskibsroute Orehoved - Masnedø ses under Vordingborg.

Rutebilruten blev forlænget til Orehoved, da sejlruten Stubbekøbing – Masnedø lukkede i 1933, men afkortedes igen i 1937, da Storstrømsbroen åbnede.

Cirklen i Nr. Alslev omfatter både vejkrøds til Orehoved/ Nykøbing F og jernbanestation.

Nykøbing F ligger syd for den grønne cirkel.

Stubbekøbing – Nykøbing F - Nysted Jernbanen er ikke med på tegningen (over Horbelev).

Farøbroerne, Syd motorvejen og Guldborgsund tunnelen fandtes naturligvis ikke dengang.